

УДК 81'373:796.5

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2023-14.1>

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНИЙ ПІДХІД

Бабелюк Оксана Андріївна

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська 35, Львів, Україна
запрошений професор, кафедра англійської мови та письма,
Школа мистецтва, комунікації та англійської мови
Факультету мистецтв та соціальних наук
Сіднейського університету
Кампердаун NSW 2050, Австралія
<https://orcid.org/0000-0003-4837-1225>*

Наукову розвідку присвячено дослідженню дискурсивної природи концептуальних метафор в сучасному англомовному політичному дискурсі у когнітивно-дискурсивному ключі. Виявлено, що концептуальна метафора є одним із найважливіших елементів сучасного англомовного політичного дискурсу, основною дискурсивною функцією якої є маніпулятивний вплив на читача. Доведено, що використання відповідних метафор в текстах політичного дискурсу здатне впливати на політичні погляди та політичні рішення читачів/виборців. При цьому в роботі наголошено, що у царині сучасного політичного дискурсу спостерігаємо актуалізацію таких його ознак: 1) еволюцію політичної мови від сталих політичних кліше до неформальної, розмовної, навіть часом жаргонної лексики; 2) надмірне спрощення синтаксичних конструкцій; 3) використання авторських неологізмів; 4) навмисне застосування таких стилістичних засобів, що привертають увагу і легко запам'ятовуються (метафора, метонімія, метафоричне порівняння, оксиморон, гра слів); 5) опору не на логіку, а почуття, і як наслідок 6) домінування емоцій над аргументами, що, безперечно, відображається на слухачах; 7) домінування графічних засобів та знаків інших семіотичних систем. Метою презентованої розвідки є виявлення функціонального потенціалу концептуальних метафор в англомовних текстах сучасного політичного дискурсу. Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: уточнити поняття концептуальної метафори як когнітивного механізму; окреслити основні напрями дослідження взаємодії мови та політики; виявити ключові ознаки сучасного англомовного політичного дискурсу з огляду на лінгвальні та екстралінгвальні фактори; побудувати типологію концептуальних метафор та простежити їхні дискурсивні функції в досліджуваних текстах сучасного англомовного політичного дискурсу. З позицій когнітивного підходу у роботі простежено, що метафори забезпечують розумову діяльність людини, і служать інструментом пізнання, впливаючи на стиль та сприйняття текстів саме політичного дискурсу. Доведено, що виникнення таких метафор обумовлено: 1) потребою в лаконічному та образному вираженні складних політичних понять; 2) прагненням зробити дискусійні політичні теми більш доступними для широкого загалу; 3) бажанням вплинути на думки та емоції людей. Серед найбільш поширених когнітивних типів метафор виділяємо стерті та авторські. Варто наголосити, що саме концептуальні метафори активізують уяву читача, служать чинником посилення на нього комунікативного впливу. Виявлено, що деякі концептуальні метафори можуть запам'ятовуватися надовго і формувати стійкі асоціації, стимулювати образне та емоційне сприйняття інформації. З огляду на це можна виділити такі їхні дискурсивні функції: інформативну, маніпулятивну, емотивну. Поза як основним завданням політиків залишається переконання та контроль над аудиторією виборців, саме концептуальні метафори вважаємо основним джерелом емоційної наповненості промов політиків.

Ключові слова: стилістика, метафора, концептуальна метафора, англомовний політичний дискурс, дискурсивні функції, когнітивна лінгвістика.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Сучасні лінгвістичні дослідження розглядають метафору не просто як стилістичний прийом, а як глибинний когнітивний механізм, що

лежить в основі людського мислення (Lakoff, & Johnson, 2003; Semino, 2008). Загальновідомо, що концептуальні метафори акумулюють у собі найбільш суттєві риси концептуальної картини світу (Kömr, Cimen, 2009), вони присутні у

концептуальних структурах людського мислення, структурують образи та уявлення людини, визначають спосіб її мислення. Вони також дозволяють зрозуміти складні абстрактні поняття через зв'язки між різними сферами знання. Це дає підстави говорити не тільки про універсальність метафор як стилістичного засобу, але й про унікальну роль саме концептуальних метафор як невід'ємної умови осмислення та пізнання світу. Більше того, концептуальні метафори слугують основою для формування нових ідей та концепцій, оскільки відображають в мовній формі нове знання про світ, отримане в результаті емпіричного, теоретичного або художнього освоєння дійсності. Незважаючи на те, що концептуальні метафори активно досліджуються в різних аспектах у площині когнітивної лінгвістики (Lakoff&Johnson, 2003; Semino, 2008), їхній дискурсивний потенціал у мові політики на матеріалі сучасного англomовного політичного дискурсу, який увесь час змінюється, все ще потребує системного аналізу.

Як відомо, взаємозв'язок мови й політики досить складний і різнобічний. Одним з актуальних напрямів, що заслуговує на особливу увагу сьогодні, вважаємо вивчення функціонального потенціалу мовних засобів загалом, та концептуальних метафор зокрема у сучасному політичному дискурсі задля здійснення відповідного політичного впливу.

Обрана тематика є **актуальною**, поза як запропонований когнітивно-дискурсивний ракурс дослідження концептуальних метафор допоможе краще зрозуміти їхню когнітивну природу, когнітивні механізми структурування думки, а також прагматичного впливу на читача/слухача у різних дискурсивних контекстах, та у сучасному політичному дискурсі у тому жчслі. Більше того, опис дискурсивних функцій концептуальних метафор може дати уявлення про те, як політична мова і відповідні мовні одиниці можуть використовуватися для створення, поширення відповідних ідеологій та маніпулювання суспільно-політичною думкою.

Метою статті є виявлення дискурсивних функцій концептуальних метафор у сучасному англomовному політичному дискурсі. Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**: окреслити основні напрями дослідження взаємодії мови та політики; виявити ключові ознаки сучасного політичного дискурсу з огляду на екстралінгвальні фактори; побудувати типологію концептуальних метафор та простежити їхні дискурсивні функції в досліджуваних текстах сучасного політичного дискурсу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Поняття «політична мова» можна вважати, на наш погляд, трансдисциплінарним феноменом, оскільки її вивчення перебуває у центрі багатьох наукових студій – філософії, лінгвістики, політології, соціології тощо. Про активне використання мови в політичній сфері з метою політичного впливу говорять багато дослідників.

Актуальним та своєчасним, з огляду на сучасний політичний дискурс, вважаємо вивчення взаємодії мови та політики, що розглядають крізь призму мовного насилля. Так, В. Бергедорф у праці „Політика і мова” стверджує, що мова є політикою, а політика – мовою там, де влада не може спиратися тільки на фізичну й економічну силу, а потребує узгодженості в діях самих правлячих класів (Петренко, 2007). У цьому зв'язку доречним буде навести твердження П. Рікера, який у праці „Торжество мови над насиллям” писав, що насилля може бути не тільки фізичним; засобом насилля може бути й мова. При цьому він мав на увазі внесення смуту, спокуси й усі способи отримувати перевагу зі своєї мовної верхності над тими, хто володіє меншою мовною потугою. У функціональному плані мовне насилля, яке здійснюється владою, опосередковує політичне насилля і підкріплюється авторитетом осіб, які перебувають при владі (Петренко, 2007).

Таким чином, у царині взаємодії мови та ідеології актуальним виявляється не тільки дослідження тих політичних процесів, які відбуваються у мові під впливом певної політичної ідеології, головним чином з позиції політології, але й виявлення та опис тих мовних засобів, що ефективно впливають на формування певної ідеології в рамках сучасних лінгвістичних студій.

Протягом останніх років у царині сучасного політичного дискурсу спостерігаємо актуалізацію таких його ознак: 1) еволюцію політичної мови від сталих політичних кліше до неформальної, розмовної, навіть часом жаргонної лексики; 2) надмірне спрощення синтаксичних конструкцій, 3) використання авторських неологізмів; 4) навмисне застосування таких стилістичних засобів, що привертають увагу і легко запам'ятовуються (метафора, метонімія, метафоричне порівняння, оксиморон, гра слів); 5) опору не на логіку, а почуття, і як наслідок 6) домінування емоцій над аргументами, що, безперечно, відображається на слухачах; 7) домінування графічних засобів та знаків інших семіотичних систем. До прикладу, у своїй промові перед виборцями у Чикаго 2020 року Джо Байден наголошує на важливості створення

робочих місць для простих американців, тому його мова проста, речення короткі непоширені, ключове поняття «*jobs*» повторюється п'ять разів: *"We created 365,000 new manufacturing jobs in America just last year. The best year for U.S. manufacturing jobs in nearly 30 years. Good-paying jobs. Jobs you can raise a family on. Jobs that can't be outsourced"* (President Biden. Twitter).

Ми цілком погоджуємося з В. Петренко у тому, що політична мова – це «сукупність вербальних структур, що використовують у сфері політики і справляють вплив на політичну свідомість індивідів та їх участь у перебігу політичних процесів» (Петренко, 2007, с.19). Як показав аналіз ілюстративного матеріалу такими «вербальними структурами»/ мовними засобами можуть слугувати різні типи концептуальних метафор, які у сучасному англomовному політичному дискурсі виконують відповідні дискурсивні функції.

Метафора була і залишається об'єктом дослідження багатьох лінгвістів (G. Lakoff, M. Johnson, H. Semino, O. Babelyuk, O. Koliassa, O. Naboka, Й. Чорна, та ін.). Квінтіліан, один з відомих римських ораторів, вважав, що метафори є для людини природним засобом вираження думки. Він виділив вторинний зміст метафори, порівнявши його з алегорією. Цікаво, що перші мовознавчі концепції щодо метафори сформулювались у класичній риторичі, де такий троп вважався відхиленням від загальноприйнятої лексичної норми. Таким чином, метафора передбачає перенесення значення предмета чи явища з метою заповнення того, що потребує додаткових словникових елементів, та слугує для збагачення мовлення новими лексичними образами.

У широкому розумінні термін «метафора» можна застосувати до будь-якого вживання слів у непрямому значенні. У традиційній стилістиці метафору вважають одним із тропів, вмотивованим суто подібністю чи аналогією. З позицій словотворення під метафорою розуміють відповідний семантичний процес, семантичне перенесення значення однієї мовної одиниці на іншу, що ґрунтується на відповідній подібності (форми, розміру, функції, ознак, кольору) між цими двома об'єктами, що належать до різних класів.

У рамках когнітивної лінгвістики метафору вважають способом пізнання, структурування та оцінки світу. За допомогою метафори, людина прагне в процесі комунікації змінити існуючу у свідомості адресата мовну картину світу. Тому концептуальну метафору трактують

як основну ментальну операцію, що об'єднує дві поняттєві сфери, як засіб пізнання, структурування і пояснення світу.

Загальновідомо, що Дж. Лакофф і М. Джонсон вперше виділили та обґрунтували поняття «концептуальної метафори». Вони довели, що метафори є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, і саме концептуальні метафори складають основу нашої концептуальної системи (Lakoff & Johnson, 2003, с. 55-58). Концептуальні метафори вивчали: О. Бабаєва (2020), на матеріалі сучасного іспанського політичного дискурсу, О. Безугла (2012) у політичному дискурсі США, Ю. Бережанська (2013) в англomовному медичному дискурсі, А. Бортняк та О. Очеретна (2021) в художньому дискурсі в рамках бінарної опозиції light/dark, О. Македоннова (2015) у сучасному рекламному дискурсі США, Ткач В. та В. Алексенко (2022) у сучасних англomовних текстах політичних промов. На думку Д. Каліщук, Н. Приймак (2015) концептуальна метафора стала одним з впливових гендерних засобів інтерпретації політичних процесів та впливу на масову свідомість.

Отже, можемо стверджувати, що метафоричність стала важливою ознакою сучасного англomовного політичного дискурсу. Когнітивні метафори забезпечують розумову діяльність людини, і слугують інструментом пізнання, впливаючи на стиль та сприйняття текстів саме політичного дискурсу. Виникнення таких метафор обумовлено: 1) потребою в лаконічному та образному вираженні складних політичних понять; 2) прагненням зробити дискусійні політичні теми більш доступними для широкого загалу; 3) бажанням вплинути на думки та емоції людей. Серед найбільш поширених когнітивних типів метафор виділяємо стерті та авторські.

Залучення дискурсивного підходу до вивчення функціонального потенціалу концептуальних метафор дозволить зробити глибокий аналіз кожного конкретного тексту з урахуванням політичної ситуації, у якій він створювався, та його співвідношення з іншими текстами (Koliassa, Naboka, 2023).

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасне політичне життя у світі актуалізувало значення політичного слова, зокрема і стилістичних засобів у текстах політичного дискурсу, які реалізуються у засобах масової інформації.

Якщо говорити про їх функціональну природу, то «вже з самої назви можна зрозуміти, що йдеться про інформаційні засоби, що виступають посередниками людського спілкування – тобто медіаторами – у сучасному суспільстві». Тому, можемо стверджувати, що основна функ-

ція текстів політичного дискурсу – вплив на тих, кому він адресований. Відповідно, визначаючи функціональний потенціал концептуальних метафор можемо припустити, що основними їх функціями будуть такі: *інформативна, маніпулятивна, емотивна*. Розглянемо їхню реалізацію на конкретних прикладах концептуальних метафор вилучених з англomовних текстів політичного дискурсу.

Англomовні тексти сучасного політичного дискурсу стають, у першу чергу, середовищем реалізації інформативної функції концептуальних метафор, а саме метафоричної деривації політичних найменувань. З-поміж них можемо виділити так звані «стерті» метафори, тобто ті, що позначають сталі суспільно-політичні реалії (*fax press, waves of strikes, security architecture*), не мають яскраво вираженого стилістичного забарвлення, і відповідно, не впливають на читача. До прикладу, у зверненні В. Зеленського до керівників європейських держав у перші місяці війни зустрічаємо багато стертих метафор. Вони доповнюють військові терміни, які цілком коректно вживає президент України на позначення російської військової агресії *"Russia's invasion"* та *"the war"* (на відміну від поширеного у західних медіа у перші місяці війни терміну *"crisis"*): *"More than 2 million people have fled Ukraine as Russia's invasion has continued, the United Nations said. The announcement came as Ukraine continued to accuse Russia of targeting civilians, even as the two nations agreed upon a cease-fire for humanitarian corridors. The U.N. estimated that some 4 million people could flee the country as the war continues"* (The Washington Post, 2022).

Свою інформативну функцію реалізують і метафори із компонентом *mechanism, tool, keystone, core, cornerstone*): *"For 75 years, NATO has kept peace in Europe and has been the cornerstone of American security"*. У метафорі «наріжний камінь» базова ознака стійкості каменя, основи для двох стін, переноситься з його буквального значення, на абстрактне або символічне і вказує на важливість, надійність та стабільність феномену, який він позначає (тут це американська система безпеки). Згодом такі метафори стають термінами на позначення відповідних військово-політичних реалій, як-от «залізний купол»: *"We're going to make sure Iron Dome continues to guard the skies over Israel"*. Тут метафора «залізний купол» вказує на особливий військовий об'єкт протиповітряної оборони у вигляді купола чи накриття над певною територією, що надає повітряний захист у межах однієї країни, зокрема Ізраїлю.

Важливим аспектом реалізації інформативної функції концептуальних метафор вважаємо категоризацію нової політичної реальності, що пов'язана із вторинною номінацією фрагментів дійсності. Тут переважають «свіжі», авторські метафори, які містять самобутні, нетипові порівняння, часом цілком неочікувані для читачів, а тому вони легко запам'ятовуються і мають значний вплив. Завдяки маніпулятивній функції таких концептуальних метафор різні суспільно-політичні події та військово-політичні ситуації представляються у вигідному для політика світлі, м'яко нав'язуючи загалу потрібну їх інтерпретацію. Слід також наголосити, що здійснений при цьому маніпулятивний вплив може як конструктивну, так і деструктивну природу.

Так у зверненні до Британського парламенту, Борис Джонсон дуже просто передав причину російсько-української війни: *"...it was because they wanted to be free to do things differently, for this country to be able to do things differently and run itself"*. Далі він наголосив на невідповідності військових ресурсів Росії та України, що знайшло своє вираження у грі слів та метафоричному порівнянні різних за розміром собак, які позначають ці дві держави: *"It's not the size of the dog in the fight it's the size of the fight in the dog!"* (У боротьбі має значення не фізичний розмір собаки, її фізична сила, а сила її духу, сила волі у боротьбі). Така метафоризація України, без сумніву, конструктивно впливає на моральний дух українських воїнів, на представників міжнародного політикуму, а також на ухвалення відповідних рішень про військову підтримку України.

Концептуальні метафори часто відображають спосіб, яким ми уявляємо собі абстрактні поняття через використання відповідних образів, що базуються на наших фізичних відчуттях чи досвіді. Тому свій виступ Борис Джонсон завершив метафоричним порівнянням мужності українського народу з відвагою і силою лева, а президента України та його численні виступи перед європейськими парламентами з потужним ревінням цього звіра: *"The Ukrainians have the courage of a lion. President Zelenskyy has given the roar of that lion. The UK stands unwaveringly with the people of Ukraine. Glory to Ukraine"* (Johnson Boris. Twitter).

Цікавими та самобутніми також вважаємо і зоометафори на позначення недоцільності можливих переговорів В. Путіна та В. Зеленського, до яких постійно закликає західна політична спільнота: *"How can you negotiate with a crocodile when it has your leg in its jaws, that is the difficulty that Ukrainians face"*. Метафора

“negotiate with a crocodile”, яку застосовує у своїй промові Б.Джонсон, передбачає персоніфікацію: під агресивним крокодилом він має на увазі президента Росії. Стає цілком очевидно, що вести переговори з таким агресивним політиком безпідставно і небезпечно а особливо, коли частина тіла (завойовані в Україні території) вже у його пащі “has your leg in its jaws”.

У цьому особисто переконався американський журналіст Такер Карлсон, який у лютому 2024 року спеціально поїхав до Москви, щоб записати інтерв'ю з В. Путіним. Цікавою є реакція російського диктатора на цю зустріч: «*Vladimir Putin has said he would prefer a Joe Biden presidency to a Donald Trump one and mocked the former Fox News presenter Tucker Carlson for a “lack of sharp questions” during their interview at the Kremlin last week*» (The Guardian, 2024), де метафора “sharp questions” відображає агресивну сутність президента Росії, адже епітетами до слова питання могли бути емоційно нейтральні прикметники, як-от: цікаві, актуальні, оригінальні, незвичні, важкі, болючі, наболілі, тощо.

Прикладом деструктивного застосування концептуальних метафор на позначення сучасних американських політичних реалій може слугувати текстовий фрагмент із промови Д. Трампа 2018 року перед виборцями південних штатів, що найбільше потерпають від мігрантів з Мексики. У цій промові своє негативне ставлення до міграційної політики США загалом, постійне зростання кількості мігрантів, що підривають безпеку американців, та мігрантів зокрема, Д. Трамп виражає за допомогою метафори *Trojan Horse*, яку можна трактувати двоюко: 1) як алюзію на відомі події у Давній Греції, коли воїни Трої переховуючись у статуї коня підступно проникли на ворожу територію, або 2) як назву одно іменного комп'ютерного вірусу, що знищує усі дані, коли проникає у програму. “*Most incredibly, because to me this is unbelievable, we have no idea who these people are, where they come from. I always say Trojan Horse. Watch what's going to happen, folks. It's not going to be pretty.*” (Cosmopolitan, 2024).

Така поверхова однобока позиція політика Д. Трампа призвела не тільки до поділу США на північ та південь, який склався історично, але і до серйозного ідеологічного протистояння у межах політичної системи. Про це писали журналісти, політичні аналітики, зокрема П. Бейкер та С. Глас (2022) у книзі “*The Divider: Trump in the White House 2017-2021*» як про політика, що «замахнувся» на засади демократії у США.

Цілком доречною і виваженою у цьому зв'язку видається позиція Хілларі Клінтон,

яка у своїй промові на національному з'їзді 2021 року закликала до примирення, вживши відому метафору про особисту пару черевику, яка у кожній з політичних партій своя: “*We have to heal the divides in our country. Not just on guns. But on race. Immigration. And more. And that starts with listening, listening to each other. Trying, as best we can, to walk in each other's shoes*” (Hillary Clinton's national convention speech). Така метафора виконує емотивну функцію, оскільки спонукає читачів до емоційної реакції, викликає почуття емпатії та порозуміння.

Отже, проаналізовані тексти сучасного політичного дискурсу дають підстави вважати, що концептуальні метафори передають більше інформації порівняно з нейтральним словом і водночас акцентують на суттєвих, з погляду політика, ознаках суспільно-політичних та військово-політичних подій та/або явищ. Застосований дискурсивний аналіз різноманітних контекстів функціонування концептуальних метафор у текстах сучасного англомовного політичного дискурсу свідчить про те, що вони відіграють як конструктивну, так і деструктивну роль.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, у текстах сучасного політичного дискурсу можна простежити реалізацію таких дискурсивних функцій концептуальних метафор як-от: інформативна, маніпулятивна та емотивна. Інформативна функція пов'язана із необхідністю вербальної категоризації нових суспільно-політичних та військово-політичних понять. Тому часто концептуальні метафори у цих сферах можуть набувати значення термінів. Маніпулятивна функція дозволяє політикам маніпулювати суспільною думкою, позаяк політичні промови залишаються ключовим інструментом впливу та маніпулювання для політичних лідерів. Емотивна функція концептуальних метафор проявляється в активному спілкуванні з аудиторією, формуванні відповідних політичних поглядів, стимулюванні як позитивних, так і негативних емоцій та маніпулюванні з метою досягнення певних політичних результатів. Варто також наголосити, що у сучасному англомовному політичному дискурсі основним завданням політиків залишається переконання та контроль над аудиторією виборців. Саме концептуальні метафори вважаємо основним джерелом емоційної наповненості промов політиків.

Перспективою подальших досліджень є вивчення культурних, політичних та соціальних контекстів, які впливають на розуміння концептуальних метафор у різних типах дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабаєва О. М. Лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти функціонування метафори у сучасному іспанському політичному дискурсі. : кваліфікаційна робота магістра спеціальності 035 "Філологія" / наук. керівник О. В. Телкова. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 67 с. <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/4555>
2. Безугла О. В. Концептуальна метафора «Нація – це сім'я» в політичному дискурсі США. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки : Філологічні науки. Мовознавство*. 2012. № 23. С. 10-12.
3. Бережанська Ю. В. Концептуальна метафора в англомовному медичному дискурсі. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2013. Вип. 9. С. 479-484.
4. Газуда О. М. Сучасні підходи до тлумачення концептуальної метафори. *Матеріали щорічної підсумкової конференції професорсько-викладацького складу факультету іноземної філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*, 26 лютого 2019 року. Ужгород : ТОВ Поліграфцентр Ліра, 2019. С. 17-22.
5. Каліщук Д., Приймак Н. Концептуальна метафора в політичному дискурсі: гендерний аспект. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Розділ І. Когнітивна лінгвістика*. 2015. № 4. С. 43-49.
6. Македонова О. Д. Концептуальна метафора у сучасному рекламному дискурсі США. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2015. Вип. 58. С. 107-109.
7. Петренко В. Політична мова як предмет наукового дослідження. *Політичний менеджмент*, 5, 2007.
8. Ткач В. О., Алексенко В. Ф. Метафора у сучасних англомовних текстах політичних промов. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Випуск 24. Том 2. С. 94-97.
9. Babelyuk O., Koliasa O. Language means of expressing implicit evaluation in contemporary political discourse: pragmatic aspect. *Scientific Journal of Polonia University*, 55(6), 2023, 9-16. <https://doi.org/10.23856/5501>
10. Babelyuk O., Koliasa O. Language means of the representation of the image of Ukraine in the English media: a translation perspective. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. Львів, 2022. Випуск 12, С. 18-24.
11. Baker P., Glasser S. *Divider: Trump in the White House, 2017-2021*. Knopf Doubleday Publishing Group, 2022.
12. Bortniak A., Ocheretna O. The ways of binary opposition realization of light/dark conceptual metaphors in a literary text. *Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety "Philological Periodical of Lviv"*. № 9, 2021 P. 36-43.
1. Cosmopolitan. URL: <https://www.cosmopolitan.com/politics/news/a63598/donald-trump-immigration-speech/>
13. Johnson B. Twitter. URL: <https://twitter.com/BorisJohnson/status/1512877771474845700>
14. Koliasa O., Naboka O. TYPES OF CONCEPTUAL METAPHOR IN AMERICAN POLITICAL SPEECHES: COGNITIVE AND DISCURSIVE APPROACHES. *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип.62, 2023, С. 128-134.
15. Kömür S., Cimen S. Using Conceptual Metaphors in Teaching Idioms in a Foreign Language Context. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2009. Vol. 23. P. 205–222.
16. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live by*. Chicago: University of Chicago Press. 2003. P. 55-58.
17. President Biden. Twitter. URL: <https://twitter.com/POTUS/status/1515053132736307206>
18. Remarks on the US Response in Support of Israel and Ukraine : веб-сайт. URL: <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-20-2023-remarks-us-response-support-israel-and-ukraine#dp-expandable-text> (дата звернення: 23.02.2024).
19. Semino, H. *Metaphors in Discourse*. Cambridge University Press, 2008.
20. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2024/feb/15/vladimir-putin-tucker-carlson-interview-footage-sharp-questions>
21. The Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/03/02/ukraine-russia-war-timeline-photos-videos-maps/>

REFERENCES

1. Babaieva, O. M. (2020). *Linhvokohnityvnyi ta prahmatychnyi aspekty funktsionuvannia metafory u suchasnomu ispanskomu politychnomu dyskursi*. [Linguocognitive and Pragmatic Aspects of Metaphor Functioning in Contemporary Spanish Political Discourse]. (Masters thesis). Zaporizhzhia National University. Zaporizhzhia. [in Ukrainian]
2. Babelyuk, O., Koliasa, O. (2023). Language means of expressing implicit evaluation in contemporary political discourse: pragmatic aspect. *Scientific Journal of Polonia University*. *Scientific Journal of Polonia University*, 55(6), 9-16. <https://doi.org/10.23856/5501>
3. Babelyuk, O., Koliasa, O. (2022). Language means of the representation of the image of Ukraine in the English media: a translation perspective. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. Львів, Випуск 12, С. 18-24.
4. Baker P., Glasser S. (2022). *Divider: Trump in the White House, 2017-2021*. Knopf Doubleday Publishing Group.

5. Berezhanska, Yu. V. (2013). Kontseptualna metafora v anhlomovnomu medychnomu dyskursi [Conceptual metaphor in English medical discourse]. *Filolohichni studii. Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 9, 479-484. [in Ukrainian]
6. Bezuhla, O. V. (2012). Kontseptualna metafora «Natsiia – tse simia» v politychnomu dyskursi SSHA [The conceptual metaphor "A nation is a family" in the US political discourse]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky : Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 23, 10-12. [in Ukrainian]
7. Bortniak, A., & Ocheretna, O. (2021). The ways of binary opposition realization of light/dark conceptual metaphors in a literary text. *Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety "Philological Periodical of Lviv"*. № 9, 2021 P. 36-43.
8. Cosmopolitan. URL: <https://www.cosmopolitan.com/politics/news/a63598/donald-trump-immigration-speech/>
9. Hazuda, O. M. (2019). Suchasni pidkhody do tumachennia kontseptualnoi metafory [Modern approaches to the interpretation of conceptual metaphor]. *Materialy shchorichnoi pidsumkovoï konferentsii profesorsko-vykladatskoho skladu fakultetu inozemnoi filolohii DVNZ «Uzhhorodskiy natsionalnyi universytet»* [Proceedings of the Annual Final Conference of the Faculty of Foreign Philology of Uzhhorod National University]. Uzhhorod. [in Ukrainian]
10. Johnson B. Twitter. URL: <https://twitter.com/BorisJohnson/status/151287771474845700>
11. Kalishchuk, D., & Pryimak, N. (2015). Kontseptualna metafora v politychnomu dyskursi: hendernyi aspekt [Conceptual metaphor in political discourse: the gender aspect]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Rozdil I. Kohnityvna linhvistyka*, 4, 43-49. [in Ukrainian]
12. Koliasa, O., Naboka, O. (2023). TYPES OF CONCEPTUAL METAPHOR IN AMERICAN POLITICAL SPEECHES: COGNITIVE AND DISCURSIVE APPROACHES. *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип. 62, С. 128-134.
13. Kömür, S., & Cimen, S. (2009). Using Conceptual Metaphors in Teaching Idioms in a Foreign Language Context. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Vol. 23. P. 205–222.
14. Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphors We Live by*. Chicago: University of Chicago Press. P. 55-58.
15. Makiedonova, O. D. (2015). Концептуальна метафора у сучасному рекламному дискурсі США. Kontseptualna metafora u suchasnomu reklamnomu dyskursi SSHA [Conceptual metaphor in contemporary US advertising discourse]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya : Filolohichna*, 58, 107-109. [in Ukrainian]
16. Petrenko, V. (2007). Politychna mova yak predmet naukovoï doslidzhennia. [Political language as the object of scientific research]. *Politychnyi menedzhment*, 5. [in Ukrainian]
17. President Biden. Twitter. URL: <https://twitter.com/POTUS/status/1515053132736307206>
18. Remarks on the US Response in Support of Israel and Ukraine. (2024). Retrived from <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-20-2023-remarks-us-response-support-israel-and-ukraine#dp-expandable-text>
19. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2024/feb/15/vladimir-putin-tucker-carlson-interview-footage-sharp-questions>
20. The Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/03/02/ukraine-russia-war-timeline-photos-videos-maps/>
21. Tkach, V. O., & Aleksenk, V. F. (2022). Metafora u suchasnykh anhlomovnykh tekstakh politychnykh promov [Metaphor in modern English-language texts of political speeches]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 24. Vol. 2, 94-97. [in Ukrainian]

FUNCTIONAL POTENTIAL OF CONCEPTUAL METAPHORS IN MODERN ENGLISH POLITICAL DISCOURSE: A COGNITIVE DISCOURSE APPROACH

Babelyuk Oksana Andriivna

Doctor of Philological Sciences, Professor,

Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies,

Lviv State University of Life Safety

35, Kleparivska Str., Lviv, Ukraine

Visiting Professor, Discipline of English and Writing,

School of Art, Communication and English,

Faculty of Arts and Social Sciences,

The University of Sydney

Camperdown NSW 2050, Australia

The article is devoted to the study of the discursive nature of conceptual metaphors in modern English political discourse in the cognitive-discursive perspective. It has been found that conceptual metaphor is one of the most important

elements of modern English-language political discourse, the main discursive function of which is to manipulate the reader. It is proved that the use of relevant metaphors in political discourse texts can influence the political views and political decisions of readers/voters. At the same time, the paper emphasises that in the field of modern political discourse we can observe the actualisation of the following features: 1) the evolution of political language from established political clichés to informal, colloquial, even sometimes slang vocabulary; 2) excessive simplification of syntactic constructions, 3) use of author's neologisms 4) deliberate use of stylistic devices that attract attention and are easy to remember (metaphor, metonymy, metaphorical comparison, oxymoron, wordplay); 5) reliance on feelings rather than logic, and as a result 6) dominance of emotions over arguments, which undoubtedly affects the audience; 7) dominance of graphic means and signs of other semiotic systems. The purpose of the presented research is to identify the functional potential of conceptual metaphors in English-language texts of contemporary political discourse. This goal involves solving the following tasks: to clarify the concept of conceptual metaphor as a cognitive mechanism; to outline the main directions of research on the interaction between language and politics; to identify the key features of modern English-language political discourse in terms of linguistic and extralinguistic factors; to build a typology of conceptual metaphors and trace their discursive functions in the studied texts of modern English-language political discourse. From the standpoint of the cognitive approach, the paper shows that metaphors ensure human mental activity and serve as a tool of cognition, influencing the style and perception of texts of political discourse. It is proved that the emergence of such metaphors is due to: 1) the need for a concise and imaginative expression of complex political concepts; 2) the desire to make controversial political topics more accessible to the general public; 3) the desire to influence people's thoughts and emotions. Among the most common cognitive types of metaphors, we distinguish erased and authorial ones. It should be emphasised that it is conceptual metaphors that activate the reader's imagination and serve as a factor in enhancing the communicative impact on him/her. It has been found that some conceptual metaphors can be remembered for a long time and form stable associations, stimulate the imaginative and emotional perception of information. In view of this, the following discursive functions can be distinguished: informative, manipulative, and emotive. Since the main task of politicians is to persuade and control the audience of voters, we consider conceptual metaphors to be the main source of emotional content of politicians' speeches.

Keywords: stylistics, metaphor, conceptual metaphor, English political discourse, discursive functions, cognitive linguistics.